

Noode missen wij echter een heenwijzing naar de Schrift als het Woord van God, en het eenige richtsnoer voor de prediking van het Evangelie.

Ook is de resolutie te lang, en soms verward; het zou nog meer indruk maken, indien korter en ook krachtiger de meening van de Conferentie was weergegeven.

Maar wij willen niet ondankbaar zijn. Duidelijk wordt Christus als de Zoon van God en eenige Zaligmaker uitgeroepen. Ook wordt, zij het niet zoo beslist als wel wenschelijk was, op het wezen der zonde gedoeld en de noodzakelijkheid van vernieuwing door den Heiligen Geest in het licht gesteld.

Wij kunnen slechts wenschen, dat algemeen in overeenstemming met deze uitspraak op alle zendingsvelden wordt gewerkt en gepredikt. Natuurlijk is hiermee niet het laatste woord gezegd. Doch de vrees, dat de Conferentie zou afglijden naar het modernisme, is door Gods goedheid beschaamd, en het gehuld, dat zij deed hooren, was in menig opzicht niet onzeker.

Daarom mogen wij met vrijmoedigheid den Heer der zending bidden, dezen arbeid der Conferentie te zegenen.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Pers-stemmen.

De besluiten inzake de „Unions“.

Op de Synode van de Christelijke Geref. Kerk in Amerika werden inzake de „Unions“ en andere maatschappelijke organisaties belangrijke beslissingen genomen.

De „Acts“ stellen ons in staat deze vollediger mede te deelen, dan voor eenige weken in de pers geschiedde.

Wij citeeren hier het voornaamste:

„Uwe Commissie adviseert der Synode als volgt:

A. De Synode aanvaarde eenigzins gewijzigd de conclusies van het rapport, ingediend bij de Synode van 1926.

I. Op de vraag of het in strijd is met ons Christelijk beginsel, dat de leden der Kerk tevens leden zijn van organisaties op maatschappelijk terrein, waar deze organisaties niet op Christelijk standpunt staan, en niet vanuit Christelijke beginselen werken, dient als antwoord:

Dat ieder Christen vrij moet worden geacht samen te werken met zijne naasten op elk wettig terrein der samenleving, en dat hij als lid der maatschappij volkomen recht heeft mee te doen aan een gemeenschappelijke onderneming, of zich met anderen vereenigen in een organisatie, wanneer het welbegrepen doel van zulk een onderneming niet in strijd is met de algemeene rechtsbeginselen, in Gods Woord neergelegd. (Agendum 1926 pp. 115, 117.)

Aangenomen.

II. De vragen: Van welken aard is de solidariteit van de Unions en gelijksoortige groepen? Is elk lid van zulk een vereeniging verantwoordelijk voor de besluiten en handelingen van zulk een organisatie of niet? worden als volgt beantwoord:

1. Dat een Christen die lid is van een maatschappelijke organisatie, van welken aard ook, van Godswege gehouden is getrouw zijn invloed als Christen te doen gelden en voor recht en billijkheid te strijden.

2. Dat hij door instemmen of ook door ledig toezien, ten volle persoonlijk verantwoordelijk wordt voor het zondige in de besluiten en de praktijken der vereeniging waartoe hij behoort.

3. Dat hij, om persoonlijk vrij te zijn van schuld, eerst met allen ernst te protesteeren tegen zulke handelingen die de perken des rechts te buiten gaan en naar vermogen moet trachten het kwaad te stuiten; en indien de organisatie, ondanks dit protesteeren, volhardt in het plegen van het kwaad, dan wordt het des Christens plicht, zijn lidmaatschap in zulk een vereeniging op te zeggen (cf. Agendum, 1926, p.p. 118, 122.)

Aangenomen.

III. Op de vragen: Welke is de roeping der Kerk met betrekking tot deze zijde van het leven, en, meer in het bijzonder: Hoe heeft de Kerk te handelen ten opzichte van leden, die zich geplaatst zien voor de problemen die opkomen uit den strijd van het maatschappelijk leven, en zich hebben aangesloten bij een of andere organisatie? luidt het antwoord der Synode:

1. Dat de Kerk van Christus geroepen is door haar sleutelmacht zichzelf zuiver te houden van dezulken die zich hebben aangesloten bij vereenigingen die in haar wezen in strijd zijn met Gods Woord. Zulke vereenigingen zijn niet alleen de geheime genootschappen, maar ook die organisaties op maatschappelijk gebied, die hetzij in hare statuten, hare officiële propaganda, of in hare doorlopende praktijken, zich openbaren als antichristelijk.

2. Dat de Kerk tegenover hen die zich aangesloten hebben bij organisaties die niet in haar wezen in strijd zijn met Gods Woord, maar in welke toch veel gevonden wordt dat afkeurenswaardig is en in strijd met onze christelijke beginselen (zoals vele werkgevers- en werklieden-vereenigingen) steeds onderwijzend en vermanend heeft op te treden. De Kerk, die altijd de roeping heeft om het licht van Gods Woord te laten vallen op elk levensgebied, hare leden te waarschuwen tegen het kwade, de rechte beginselen aan te wijzen, en tot handhaving daarvan aan te sporen, verzuime die taak niet voor het terrein van den arbeid, en dringe er bij hare leden op aan, dat zij hunne kracht vooral zoeken in Christelijke organisaties.

3. Dat van kerkelijke tucht over leden die tevens leden zijn van organisaties, die niet in haar wezen in

strijd zijn met Gods Woord, maar in welke toch veel gevonden wordt dat afkeurenswaardig is en in strijd met onze christelijke beginselen, dan alleen sprake kan zijn wanneer blijkt dat zij medeplichtig zijn en medeschuldig staan aan handelingen die in strijd zijn met het gebod Gods. Met andere woorden, wanneer het doel van een vereeniging op zichzelf wettig is en de organisatie in haar reglement niet iets van hare leden eischt dat in strijd is met het recht, kan de Kerk niet tegen iemand, bloot vanwege lidmaatschap in zulk een organisatie, beide wat beginsel en praktijk aangaat, vele gebreken zijn aan te wijzen. Hier geldt dus ook de regel dat slechts het persoonlijk schuldig staan aan censurable zonde iemand tot voorwerp maakt van kerkelijke tucht (cf. Agendum, 1926, p.p. 122, 123).

Aangenomen.

Men ziet hieruit, dat deze kwestie niet voor het eerst ter Synode was.

Volkomen juist is hier het gehuldigde beginsel, dat de kerk bij haar tuchttoefening slechts te vragen heeft of iemand persoonlijk schuldig staat.

Toch benoemde de Synode ook een commissie om onderzoek te doen naar het karakter van een bepaalde arbeidersvereeniging.

De „Acts“ vermelden:

„De Synode geve gevolg aan de instructie van de Classis Grand Rapids West dat de Synode een commissie benoeme om te onderzoeken of The American Federation of Labor gerekend kan worden tot de zoogenaamde neutrale vereenigingen te behooren.

Gronden:

a. Het rapport, aan de Synode van 1926 voorgelegd, geeft op deze vraag geen antwoord;

b. Omtrent deze vraag is er weinig helderheid in onze kerken;

c. Deze zaak geldt het belang der kerken in 't algemeen, omdat genoemde „Federation“ over geheel ons land is verbreid.

Alzoo besloten.

Zelfs wil de Synode de vraag onder oogen zien wat kan worden gedaan om christelijke sociale organisaties tot „herleving“ te brengen.

„In verband met het slot van conclusie A, III, 2, dringt de Commissie er bij de Synode op aan om een commissie te benoemen, die de vraag indenkt wat zou kunnen worden gedaan tot herleving van christelijke organisaties op maatschappelijk gebied...“

Alzoo besloten.

Natuurlijk wil de kerk als instituut hierdoor niet de taak van de kerk als organisme overnemen.

Maar evenals de kerk als instituut de overheid op haar roeping mag wijzen, mag zij dit ook de kerk als organisme doen.

HEPP.

PERSCHOUW.

Mythologie en christendom.

Zonder terug te komen op ons standpunt inzake openbaar en christelijk onderwijs geef ik hier weer een opmerking van dr F. J. Krop te Rotterdam („Herv. Kb. R'dam“). Hij schreef over de boekjes van den heer Been over de bijbelsche geschiedenis:

Hoofdzakelijk voor de openbare scholen schreef de heer Joh. Been zijn Bijbelsche verhalen, op verzoek van Dr J. Singels e.a., die met leede oogen constateeren, dat een groot deel van ons volk in absoluut heidendom wegzinkt. Met tact en groote voorzichtigheid schreef hij. Zoowel ter rechter als ter linkerzijde werd zijn objectiviteit geroemd. Doch wat gebeurde? In 1917 schreef hem de heer B. het volgende:

„Nu nog iets persoonlijks. Ik sprak een schoolhoofd (openbaar) hier uit de omgeving. Die had een paar jaar je „Herdersleven“ op school gebruikt. Eindelijk viel het oog van een der schoolopzieners op zijn boekenlijst en toen kreeg hij een aanmaning van hem om „Herdersleven“ daarvan te schrappen. Hoewel dit hoofd zeide, niet te kunnen begrijpen, waarom den kinderen wel van Grieksche en andere Mythologie mocht verteld worden en niet van de Hebreëwsche, werd hem gezegd, dat, hoewel „Herdersleven“ zeer goed geschreven was, bij de geschiedenis van de ladder van Jacob niet Mythologisch, maar als waarheid was voorgesteld. Het slot van de zaak was, dat de burgemeester het hoofd aanschreef het boek niet meer te gebruiken, terwijl het later door den veldwachter bij het hoofd werd teruggehaald. Het spoot het hoofd zeer, want het werd door de jeugd zeer gaarne gelezen en nog steeds wordt er naar gevraagd.

„Meester, wanneer krijgen we het „Herdersleven“ weer?“, welke vraag natuurlijk met een uitvlucht beantwoord wordt. Het schijnt, dat ook Haagsche scholen dit boek gebruikt hebben, maar het hebben moeten afschaffen. Misschien vindt je het wel interessant, dit te weten, waarom ik je het dan ook schrijf.

Dus: mythologie mag wel, Christendom niet!! M.i. is aan deze zaak te weinig ruchtbaarheid gegeven. Welke onderwijzer heeft den moed het op een scherp conflict in deze aan te sturen? Hij heeft vijf zenden van het land achter zich en ook... de Wet, want de Wet heeft nooit neutraliteit behield in de onzinnige betekenissen die de dwaze schoolopziener in kwestie er aan gaf.

Doch ook hypermoderne ouders kunnen soms dwaas doen. Het volgende geschiedde nog niet zoo lang geleden op een H. B. S. in de... Hofstad. De leeraar zou het schitterende gedicht van Alfred de Vigny, „Moïse“, met zijn leerlingen bestudeeren. Om tijd te besparen, geeft hij, natuurlijk, zijn leerlingen de opdracht, eerst thuis de geschiedenis van Mozes

na te lezen. Acht dagen later wordt onderzocht of zulks is geschied.

„Jan, het jij die bekende bladzijde uit den Bijbel nagekeken?“

„Neen, mijnheer, moeder zegt dat ik mij met dergelijke verhalen niet heb op te houden.“

De leeraar was zoo verstandig, dien kwajongen naar zijn moeder, ter verdere voltooiing zijner klassieke opvoeding, terug te sturen en zijn beklag in te dienen tot plaatse waar het behoort.

Zoo moesten alle schoolopzieners, onderwijzers en ouders van leerlingen, die „Herdersleven“ en dergelijke uitgaven in strijd achten met de „neutraliteit“, huistoe worden gestuurd, met eervol, of ander, emeritaat.

Hiermee is, geloof ik, geen enkele kwestie opgelost. Maar het is toch goed, te weten, wat er op de openbare school tot de ongeoorloofde dingen gerekend wordt.

Over den Middelburgschen Universiteitsdag.

Zoo men weet, heb ik me voorgenomen, wat de geref. pers (voorzoover ik ze lees) over den V. U.-dag schrijft, hier weer te geven. Daarom geef ik hier het woord aan ds Milo van Almelo in het kerkblad, daar verschijnend:

„Was geen gemakkelijke taak, om geheele bevrediging te schenken zoowel aan hen die nu wel graag onmiddellijk korte wettens hadden willen maken met de beide professoren, die zich niet met alle conclusies hebben vereenigd (dat kan ook nog wel op een minder beduidend punt vast zitten en behoeft nog niet dadelijk in den ongunstigsten zin te worden opgevat), als aan die anderen die niet ten onrechte opkomen voor de souveriniteit in eigen kring, ook omdat onze Universiteit uitgaat niet van leden van één kerkengroep, doch van leden van onderscheiden kerken.

Professor Ridderbos evenwel, aan wien de verdediging was opgedragen, heeft meesterlijk en overtuigend alle aanvallen afgeslagen.

Curatoren zullen nog nader met de twee hoogleraren spreken, en indien die bespreking niet tot voldoende bevrediging leidt nagaan of hier een oorzaak in ligt om tot behandeling over te gaan.

Hieruit mag dus m.i. afgeleid, dat — indien zulk een hoogleraar inderdaad niet accoord gaat met de uitspraak omtrent het Schriftgezag — het tot afzetting van zulk een professor zal komen.

Wij mogen en willen niet hopen, dat het hiertoe komt, maar moet het, dan zal het ook.

Uitgangspunt bij dit alles is niet gewoest om wien dan ook te sparen, en evenmin om iemand te treffen, doch om heel de kwestie zonder aanzien des persoons eerlijk en zoo objectief mogelijk te behandelen.

Even later:

Mij dunkt zoo: ons Gereformeerde volk kan nu ten volle gerust zijn, de leiding berust in uitnemende handen, er wordt niemand gespaard maar ook niemand overhoord geoordeeld, het sein staat op veilig.

Alweer een recensie.

Dr C. Bouma heeft, niet zonder argumenten, uitgesproken, dat speciaal wat prof. De Zwaan schreef over de Openbaring van Johannes, en in het algemeen over de Schrift, ook den Efezerbrief, niet overeenkomt met de gereformeerde schriftbeschouwing. Die argumenten herhaal ik nu nief.

Vervolgens wijst dr Bouma op een recensie, die dr Geelkerken van deze geschriften gaf. Al hield deze ruimte voor het plaatsen van een vraagteeken, hier en daar, niettemin begroette hij prof. De Zwaan's studie als „bijbelverklaring van den eersten rang“. Dr Bouma gaat nu vragen, wat dr Geelkerken zelf zegt van de Schrift:

Als we nu echter vragen gaan, hoe Dr Geelkerken denkt over de Schrift, is 't eerste, wat terstond opvalt, de begripsverwarring, die ook hier Dr Geelkerken gevangen houdt. Men leze slechts den langen zin over Gen. 2 en 3. Natuurlijk het deel der Heilige Schrift, dat hij sedert Assen telkens onmiddellijk bij de hand heeft.

In dien zin schrijft hij nu even de aanleiding tot zijn kerkelijke behandeling, geëindigd met de droeve geschiedenis van zijn afzetting. Die aanleiding was volgens hem, dat de vraag niet geoorloofd is, wat het in Gen. 2 en 3 allereerst voor de oorspronkelijke lezers heeft betekend.

Maar wie ter wereld heeft aan Dr Geelkerken ooit gezegd, dat men deze vraag niet mag stellen? Is dat in de kerkelijke vergaderingen, die zijn geval behandelden, tot de Synode van Assen toe, ooit door één dier vergaderingen tot hem gezegd?

En het Gereformeerde standpunt, te Assen kloek en klaar beleden, wordt door Geelkerken omschreven als het met totale verwaarloozing van het cultuurmilieu tusschen toen en thans doen alsof de Heilige Schrift uitsluitend door en voor Nederlanders, leden der Gereformeerde Kerken der twintigste eeuw is te boek gesteld.

Voor lezers van „Woord en Geest“ zal deze zin weer hebben moeten dienen als „stille polemiek“ tegen de Gereformeerde Kerken en haar Synodes in Assen en Groningen. Opdat ze met stille verhazing tot zichzelf zouden zeggen, hoe onrechtvaardig de behandeling en de eindelijke afzetting van Geelkerken toch wel is geweest.

Misschien leest deze of gene der lezers ook „Woord en Geest“. Laat ik daarom even als tusschen de regels opmerken, dat Dr Geelkerken in dezen zin van zijn recensie de geschiedenis totaal onjuist heeft voorgesteld en van het Gereformeerde standpunt niets anders dan een caricatuur heeft gemaakt.

Vragen, wat de eerste lezers in een bepaald gedeelte der Heilige Schrift hebben gelezen en wat het voor hen heeft beteekend, en letten op het verschil in cultuurmilieu — dat is juist goed Geref.